

Fra fremmede Tidsskrifter.

Monatsschrift für Kriminalpsychologie
und Strafrechtsreform. 1912.

Som sædvanlig rummer dette Tidsskrift en hel Del interessante og læseværdige Bidrag. Forarbejderne til den nye tyske Straffelovbog sætter mange og gode Penne i Bevægelse og bringer meget frem, der har Interesse ikke blot for tyske, men ogsaa for nordiske Jurister og Psykiatere. Imidlertid er jo Kriminalpsykologi endnu et noget ubestemt og svævende Begreb, et Omraade, hvor meget endnu henligger og maa henligge i taagede Rids, hvor samlede og koncise Udarbejdelser vanskeligere kan ventes, og hvor man ofte maa være glad ved Undersøgelser og Klarlæggelse af Enkelttilfælde, af hvis stedse voksende Sum en Gang i Fremtiden de mere almengyldige Grundsætninger kan uddrages. Derfor faar ogsaa en Del af dette Tidsskrifts Stof Præget af at være tilvejebragt Arbejdsmateriale, der maaske ikke i Øjeblikket bringer Strafferetten positive Berigelser, men som dog viser Kursen for Løsningen af de store, de dybest gaaende Problemer, navnlig Spørgsmaalet om Straffens Begrundelse, ikke set som et systematisk-doktrinært Problem af teoretisk Interesse, men som Problemet, hvis Løsning skal bane Vejen for den samfundsnyttigste Ordning af Straffeopgaven. Og derfor maa man ved Læsningen arbejde sig gennem megen »Spekulation«, der kan synes en nøgterne juridisk Hjerne ret fjærntliggende, men som dog sandes at være Udtryk for intensiv Bestræbelse efter at trænge ind til Spørgsmaalenes Bund og klarlægge deres inderste Væsen.

Dette gælder saaledes om den første Afhandling i Januarhæftet, »Die symptomatische Strafrechtstheorie« af Dr. jur. H u r w i e z, hvilken tillige er en for Norden interessant Prøve paa, hvorledes der arbejdes i det kriminalistiske Se-

minarium i Berlin, hvor Arbejdet er fremført som et Foredrag. Forf. vil vise, at Straffens Begrundelse maa søges i Formaalstanken, ikke i Kravet om Beskyttelse for det blot »gennemsnitlige«, at det strafbares enkelte — objektive som subjektive — Momenter maa konstrueres teleologisk, ikke deskriptivt-psykologisk som blotte »Symptomer« for, at den handlende behøver Straf. Hele Læren forekommer en nordisk Læser nogenlunde selvfølgelig, men i Enkeltundersøgelserne, særlig over de subjektive Skyldformer, ligger der Tanker af Værdi for den praktiske Udarbejdning af straffetretlige Grundelementer, og der ligger tillige Udtryk for Forstaaelsen af, at disse Grundelementers Felt skal dyrkes ikke blot af Jurister og Psykiatere, men — og især — af den almindelige Psykologis Mænd. — En af disse Mænd, Prof. filos. Kraus i Prag, skriver (i Septemberhæftet) om Begrebet Skyld og om Forskellen mellem Forsæt og Uagtsomhed. Han paapeger, at ved Siden af Strafinstituttet virker i Generalpræventionens Tjeneste Samfundets Ros og Dadel, hvilken sidste desuden findes som en integrerende Del af Straffen selv og er nødvendig for dennes opdragende Virkning: De sletteste Samfundselementer hæmmes ved Frygten for Straffens øvrige Onder, de mere ærekære standses allerede ved Frygt for den i Straffedommen liggende sociale Misbilligelse; paa et højere Trin af Samfundets moralske Opdragelse burde man kunne nøjes med denne sidste alene! Grænsen mellem Forsæt og Uagtsomhed finder Forf. altid aldeles skarp og klar, naar blot man retter Undersøgelsen paa bestemte objektive Sagforhold: Drabet af et Menneske er enten villet eller ikke-villet, Mellemløbet eller Overgange er udelukkede. Naar man har miskendt dette og f. Eks. debatteret, om dolus eventualis er Forsæt eller Uagtsomhed, ligger der heri en Miskendelse af Forskellen i objektiv »Faltbestand«: nemlig om det, Personen enten har villet eller uagtsomt har hidført, er Virkeliggørelse af et Sagforhold (»Skaden«) eller kun Faren for dets Virkeliggørelse. Det, man har kaldt dolus eventualis, er herefter almindeligt Forsæt, men ikke til at fremkalde »Skaden«, men kun »Faren«; og en saadan Farefremkaldelse kan ogsaa foreligge som rent uagtsom. Netop ved — og kun ved — nøjagtig og rigtig at bestemme »Sagforholdet« faar man efter Forf.s Teorier den rette og rene Skillelinje mellem de to Skyldformer frem.

Assessor Hellwig tager til Orde for, at den sigtedes

henholdsvis aabne Tilstaaelse eller lognagtige Benægtelse ikke uden videre maa betragtes som henholdsvis formildende og skærpene Omstændighed, men kun naar og forsaavidt som derved virkelig indiceres en mindre eller større Farlighed hos den paagældende, hvilket atter nødvendigvis kræver en indgaaende Undersøgelse og Paavisning af, hvad der in concreto har været Motivet til enten at tilstaa eller at benægte. Ingen Undersøgesdommer maa undslaa sig for at efterforske dette, og Forf. tilføjer med Rette, at vor Tid af Dommeren kræver psykologisk Kendskab og interesseret psykologisk Fordybelse i det enkelte Tilfælde.

I »Beitrag zur Psychologie des Brautmordes«, hvor et Tilfælde af denne Forbrydelse behandles, kritiserer Amtsrichter V o s s (Hamburg) skarpt det i Sagen afgivne psykiatriske Skøn, der erklærede den anklagede for i høj Grad aandssvag, hvorefter Tiltalen bortfaldt, og han toges i Forvaring af Politimyndighederne. Forf. hævder, at den kriminalpsykologiske Bedømmelse her afviger i høj Grad fra den psykiatriske, og navnlig, at denne sidste ganske med Urette har støttet Diagnosen paa, hvad der faktisk er oplyst om de ydre Omstændigheder og almindelige psykologiske Forhold, der forelaa ved og i selve Gerningen. I et af de senere Hæfter imødegaaes Voss iøvrigt af Overlæge S c h ä f e r, der erklærer forstnævntes Sondring mellem kriminalpsykologisk og psykiatrisk Bedømmelse for forfejlet og finder Skønnets Resultat velbegrunder.

I Hæftet for Februar og Marts undersøger Referendar A n d r a e den foreløbige Losladelses retlige Natur og de forskellige herom opstillede Teorier, af hvilke han slutter sig til den, der opfatter Instituttet som et Led i Fuldbyrdselsen af den idømte Straf og derfor anser Prøvetiden for en Del af Straffetiden. Forf. paaviser, at den i Preussen hidtil gængse Opfattelse, at den foreløbige Losladelse paa Prøve er en kongelig Naadesakt, er Skyld i, at Instituttet i dette Land er kommen i altfor ringe Grad til Anvendelse, idet et overvejende stort Antal Andragender herom er bleven afslaaet.

Prof. B u c h h o l z (Hamburg) gennemgaar i al Korthed det tyske »Vorentwurf« fra et lægeligt Standpunkt. Bemærkelsesværdig under Henblik paa det i den nyeste Tid ofte stærkt fremsatte Krav om en Tilregnelighedsbestemmelse, der erklærer sindssyge for ubetinget straffri, og paa de nylig stedfundne Forhandlinger i saa Henseende i den

danske Kriminalistforening er følgende Udtalelse af Buchholz: »Efter almindelig Sprogbrug forstaar vi ved Sindssygdom Sygdomstilstande, hvor aandelige Abnormiteter staar i Forgrunden af det samlede Sygdomsbillede og behersker dette; vi taler ikke om Sindssygdomme i Tilfælde, hvor der som Følge af legemlige Sygdomme er psykiske Aberrationer tilstede, som, hvor svære de end er, dog i Betydning mer eller mindre træder tilbage for de øvrige Sygdomsfænomener. Saaledes ligger det os fjærnt at betegne en delirerende Tyfuspatient eller en i Barselseng febersyg og delirerende Kvinde som sindssyg.« Forf. mener derfor, at Udkastets Ord »geisteskrank, blödsinnig oder bewusstlos« er for snævre, da Tilstande som de nys nævnte kun tvungent lader sig henføre derunder, medens deres Tilstedeværelse bør medføre Straffrihed.

Prof. W e y g a n d t (Hamburg) kræver i Artiklen »Berufsvormundschaft über die volljährigen geistig Minderwertigen« med Vægt, at der i vidt Omfang bør hjemles og praktiseres Umyndiggørelse overfor den nævnte omfattende Kategori af Defektmennesker, hvortil han bl. a. henregner Alkoholister og andre ved Giftmisbrug svækkede, sindssyge, der har kunnet udskrives som helbredede med Defekt, Folk med lette Sindssygdomme, Epileptikere og mange Neurasthenikere, Hysterikere og aandssvage, seksuelt abnorme og endelig V a n e f o r b r y d e r e. Overfor saadanne Personer ønsker han baade i deres og Samfundets Interesse Umyndiggørelse under embedsmæssige »Kalds-Formyndere«; han forlanger indført i Lovgivningen Hjemmel for Umyndiggørelse paa Grund af Almenfarlighed og erklærer det sædvanlige Lægmandsformynderskab for ganske utilstrækkeligt i disse Tilfælde.

Tildels det samme Æmne behandles i Juni-Hæftet af Dr. P o l l i g k e i t, Direktør for Centralen for privat Forsorg i Frankfurt a. M. Ud fra den Iagttagelse, at de samme Drankere stadig »gaar igen« og beskæftiger Myndighederne, en Dag som Strafobjekter, en anden som krævende Fattighjælp for dem selv og Familie, en tredje som udkrævende det offentlige Bistand til Forsorg for deres vanrøgtede Børn, og at Kampen mod Alkoholismen saaledes paa en Gang er Kamp mod Forbrydelse, Fattigdom og Børnevanrøgt, kræver han faste og detaillerede Lovregler om »Beskyttelsestilsyn« overfor Vanedrankere og forbryderske Drankere og peger paa det engelsk-amerikanske Probations-Institut som For-

billede, idet han citerer en Instruks fra Massachusetts, der betegner the probation officers Hverv som »not to watch, but to watch over the probationers«. Vejen, han ønsker betraadt, er en omfattende Benyttelse af »Berufsvormundschafft« overfor disse Drankere, idet Erfaringen har lært, at den umyndiggjorte Drankers Følelse af at staa under stadigt Tilsyn af Formynderen, der om fornødent kan foranledige hans Anbringelse i en Drankerhelbredelsesanstalt, i Tilfælde af Almenfarlighed lade ham sætte paa en Sindssygeanstalt, eller, hvis han misligholder sine Forsørgelsespligter, anmelde ham til Straf, er et egnet Middel til Fremkaldelse af en psykisk Tvang til Selvbeherskelse. Et saadant offentligt Formynderskab vil derhos efter Forf.s Mening kunne yde mere end den bestaaende private Drankerforsorg, som Afholdsorganisationerne kan yde, fordi det tillige paalægger Formynderen bestemte Pligter til Overvaagelse og ikke tillader ham nogen Sinde at »opgive« Drankeren som haabløs.

I denne Gruppe Arbejder maa endelig nævnes (fra Oktober-Hæftet): »Zum Problem des états dangereux«, hvis Begreb og Forudsætninger undersøges af Hurwicz. Kendemærket er Almenfarligheden, den, som ikke blot truer en bestemt Person. I videre Forstand ses undertiden medtaget under Begrebet Fænomener som Belleri, Løsgængeri, Kvaksalveri og forbrydersk Tilbagefald; ved det snævrere Begreb, som Forf. beskæftiger sig med, tænkes kun paa en Farlighed, som er forbunden med — aarsagsbestemt ved — en bestemt psykopatisk Tilstand. For nu at inddrage saadanne Farlighedstilstande under Kriminalrettens Virkefelt maa kræves, at Farligheden manifesterer sig enten ved et Delikt eller ved intensive Grunde til at befrygte et Delikt fra den paagældendes Side: ekstravagante Handlinger uden Deliktskarakter er ikke nok, ej heller Tilbøjelighed til at true eller skade Personens egne Retsgoder — Selvmordsdrift f. Eks. —, medmindre deri tillige ligger en truende Fare for andre, som med eller uden den paagældendes Vilje ogsaa vil rammes af Skaden (Børn, Husbeboere osv.). Forf. undersøger nu Betingelserne for »kriminalretlige« Indgreb overfor Personer i en saadan »état dangereux«, for i n d e n et Delikt endnu foreligger. Hovedtilfældene falder naturligvis indenfor Sindssygeomraadet. Men Lægevidenskaben anerkender udtrykkelig, at i adskillige Former for Sindssyge er der ikke nogen særlig Disposition til Delikter, saaledes hyppig med Hensyn til kronisk sindssyge, der lever i en

Drømmetilværelse, Hypokondrister (naar Forfølgningssideer ikke foreligge) og en Del af de saakaldte Grænsetilstande, saafremt Personen lever i et gunstigt Milieu. Naar slige Tilfælde udskilles, naar man altsaa staar overfor en virkelig »état dangereux« — hvilket naturligvis ikke er afgjort blot ved at henføre Individet under en Sygdomsgruppe, men kræver en indgaaende Undersøgelse af det konkrete Tilfælde — bliver der Spørgsmaal om ved Dom at kunne fastslaa Sikkerhedsforanstaltninger (hvilke Forf. henregner under »Kriminalretten«, der for ham betyder en ønskelig Udvidelse af Begrebet »Strafferetten«), enten Internering eller mildere Forholdsregler som Umyndiggørelse eller Anbringelse under Tilsyn. Her naar man Hovedpunktet i Forf.s Udviklinger, nemlig Kravet om, at bestemte Farlighedssymptomer skal være beviste, for at Staten skal være berettiget til Indskriden, naar et Delikt endnu ikke foreligger. Af saadanne Symptomer anføres: Trusler fra den paagældendes Side, Advarsler fra ham imod ham selv, andre Viljestilkendegivelser, der indicere Tendens til Realisation af en Forbrydelse (sove med Vaaben i Sengen ved Siden af Ægtefællen), Forberedelseshandlinger (Indkøb af Vaaben), Forsøg — netop ofte fra en sindssygs Side utjellige — paa Forbrydelser, Begaaelse af straffbare Handlinger, der i sig selv er ubetydelige, men kommer i Betragtning som Farlighedssymptomer, som Forvarsler om grovere Delikter (hysteriske og melankolske Modres ilde Behandling af deres Børn), Selvmordsforsøg, saafremt saadanne tillige indicerer Fare for andre, uovervindelige Tvangsforestillinger (ved Synet af Knive Trang til at dræbe), Hallucinationer af fjendtligt og truende Indhold, der bringer den syge i en indbildt Nødværgetilstand. Symptomer af den beskrevne Art frembyder — ganske særlig, hvis der optræder et Komplex af dem — ydre ø: konstaterlige Kriterier for Farligheden. Mangler slige Symptomer, manifesterer først ved Begaaelsen af Deliktet Farligheden sig paa en saadan Maade, at der kan og tør skrides ind.

I en læseværdig Opsats undersøger Dr. Grimm, hvorvidt en strafferetlig Særbehandling af Alderstrinet fra det fyldte 18. til det fyldte 21. Aar er at anbefale, og besvarer dette Spørgsmaal bekræftende. Naar man herimod har peget paa, at netop indenfor denne Aldersklasse er Kriminaliteten særlig høj og Forbedringsævnene ringe, gendriver Forf. dette sidste bl. a. ved Henvisning til Resultaterne af Elmira- og

Borstal-Systemerne og hævder, at den høje Kriminalitet maa-
ske netop staar i Forbindelse med en Fejl i den nugældende
Ordning. Forf. ønsker navnlig følgende Bestemmelser givne:
En Lovregel om, at naar det ved Undersøgelsen mod en
Person mellem 18 og 21 Aar viser sig, at hans legemlige og
aandelige Udvikling ikke staar højere end de ikke-18aariges,
skal Lovbestemmelserne for disse sidste bringes i Anven-
delse; dernæst obligatorisk Udelukkelse af Dødsstraf, Tugt-
husstraf og Æresstraffe overfor den omhandlede Alders-
klasse og fakultativ Formildelse af Strafferammerne, dog ikke
saa vidtgaaende som ved Forsøgsstraffen; endvidere Bestem-
melser, der særlig giver Anvisning paa her at anvende be-
tinget Benaadning, der ifølge nugældende tysk Praksis synes
særlig anvendt overfor de ikke-18aarige, medens Forf. men-
ner, at dette Instituts Nyttevirkning forudsætter en vis Mo-
denhed hos den skyldige, og at det er særlig anvendeligt for
de 18—21aarige, hvem han anser for meget modtagelige
for Tanken om Rehabilitation. Endelig ønskes der Opret-
telsen af »Ungdomsstrafopdragelsesanstalter« efter Borstal-
systemet, hvor disse unge fakultativt efter Dommerens og
den overste Straffuldbyrdelsesmyndigheds Skøn kan udstaa
Straffen.

I Aprilhæftet gør Overlæge, Prof. K e l l e r i en lille for-
nujelig Fremstilling Rede for Hensigten med den danske
Aandssvagekoloni paa Livo i Limfjorden, idet han viser, hvor-
ledes de a n t i s o c i a l e aandssvage, hvortil navnlig en stor
Del af de aandssvage mandlige Forbrydere høre, ikke trives
i en almindelig Anstalt, hvis Tvang og rumlige Begrænsning
paa en farlig Maade brydes med deres Frihedstrang. Livo-
kolonien byder derimod det rette Sted, hvor de kan leve
under Former, der baade er betryggende for Samfundet og
lykkelige for dem selv: Øen beboes kun af Kolonien, hvis
Bygninger ligge samlede, og er ved Limfjorden effektivt
adskilt fra andet Land. Her kan de aandssvage beskæftiges
ved Friluftsarbejde i Mark, i Skov og paa Hede, og griber
Vagabonderingslysten en af dem, kan han uden at true an-
dres Sikkerhed følge den og strejfe om paa Øen, indtil Tran-
gen til Føde og Tag over Hovedet nødvendig fører ham til-
bage til Kolonien; hans Omflakken vækker ingen Skræk eller
Uro, da der ingen bor udenfor Kolonikomplekset. Lejlig-
hedsvis nævner Forf., at Danmark med sine c. 2¹/₂ Mill.
Indbyggere har c. 2000 Anstaltspladser og c. 200 Familie-
plejer for aandssvage, hvortil nu er kommen Livo-Pavil-

lonerne, der foreløbig rummer 40 Pladser, men let kan udvides med lige saa mange til.

Dr. S a l o m o n (Frankfurt a. M.) undersøger Berettigelsen af Disciplinærstraffe mod Straflanger; gennem Analyse af Konventionalstraf, Foreningers Straffemyndighed overfor Medlemmer, Disciplinærstraffe overfor Embedsmænd og Skoledisciple naar han til Disciplinærstraffene overfor Fangen og drager den Grænse, at disse kun maa ramme Fangen som saadan, ø: Statsborgeren kun i det Omfang, hvori han ved Kriminalstraffen er bleven underlagt Statsmagten, og indenfor denne Ramme derhos kun, forsaavidt Udøvelsen ikke strider mod Sædelighedsgrundsætningerne. De praktiske Resultater af disse Overvejelser bliver for Forf., dels at den omhandlede Straffemyndighed for Staten har forskelligt Omfang overfor de forskellige Arter af Frihedsstraf, dels at flere af de Disciplinærstraffe, som ifølge administrative Bestemmelser er hjemlede i preussiske Strafanstalter, er utilstedelige, saaledes bl. a. navnlig legemlig Revselse af Tugthusfanger og Kostindskrænkninger af forskellig Art.

Med stor Interesse læser man i Maj-Hæftet en Afhandling af v. S c h a u e n s e e (Luzern) om »Straf eller Sikkerhed« med særligt Henblik paa det schweitziske Straffelovsudkast. Gennem en fyldig Citering navnlig af tyske Strafferetsforfattere forfølges her den stadige Brydning mellem den klassiske Skoles Gengældelsesteori og de moderne Sikkerhedsteorier, og der gøres Rede for nogle af de nyere Foreningsteorier, byggede over Forsøg paa Brobygning mellem Determinisme og Indeterminisme. Forf. forkaster den skarpe Adskillelse mellem Straf og Sikkerhedsforanstaltninger, vil i det videst mulige Omfang lade Sikkringsformaalet indgaa som Led i selve Straffen ved at forbinde begge Opgaver til en Enhed og søge uddannet et saa vidtspændende og samlende Straffebegreb, at Størsteparten af de Foranstaltninger, der fra anden Side kræves under Navn af Sikkerhedsforanstaltninger, kan gaa op som Bestanddel deri. Han fremsætter interessante Betragtninger over Kategorien »de uforbederlige«, væsentlig kendetegnet ved Tilbagefaldet, og finder den forhøjede Gentagelsesstraf anvendelig ved alle Forbrydelser, ikke blot ved de groveste, hvorhos han gør opmærksom paa den stærke Forbindelse mellem Kategorierne »uforbederlige« og »formindsket tilregnelige« — hvilke han begge rubricerer under »geistig minderwertige« —

og paa den af flere tyske Fængselspraktikere fremsatte Anskuelse, at de fleste Defektmennesker ret godt indordner sig under den normale Straffuldbyrdelse og har Gavn af den. I Tilslutning hertil vil han ikke have disse Individuer anbragt i Specialanstalter, men i størst muligt Omfang og under størst mulig Individualisering lade dem undergaa den sædvanlige Straffuldbyrdelse. I Tilregnelighedsspørgsmaalet slutter han sig iøvrigt til Kravet om den saakaldte biologiske Affattelse af Bestemmelserne i Modsætning til den psykologiske eller den blandede, dog ikke med stærk juridisk Begejstring, men under Fremhævelse af, at Dommeren i Virkeligheden lige saa lidt efter psykologiske Kriterier som efter biologiske bliver i Stand til selv at danne sig en Mening om Tilfældene, men at han lever i den Illusion at kunne anvende de førstnævnte, og at heri ligger Faren ved en psykologisk Definition. Indtil Juristernes Synskreds og Uddannelse er bleven forøget og udvidet, anser Forf. derfor Medicinerne for Situationens Herrer, hvad enten man bestemmer Utilregnelighedsbegrebet efter den ene eller den anden Metode.

Prof. P. M e r k e l søger i sit Arbejde »Notrechte und strafausschliessende Notlagen im künftigen Strafrecht« at klare det i den gældende tyske Ret og efter hans Mening ogsaa i de foreliggende nye Lovsudkast ufyldstgørende behandlede strafferetlige Nødretsbe- greb. Han finder Grunden til Manglerne ved de hidtil forsøgte Løsninger deri, at man ikke har holdt tilstrækkelig ude fra hinanden to forskellige Grupper af »Nødssituationer«: dels den, som bedømmes efter Princippet om Kollision mellem retlige Interesser, hvor den større gaar forud for den mindre, dels den, der — udenfor dette Princips Grænser — omfatter Tilfælde, hvor den strafforbudte Handling begaas som Følge af den ved en alvorlig Fare udløste Selvopholdelsesdrift. Kun i den førstnævnte Gruppe Tilfælde kan Nødshandlingen erklæres for objektiv retmæssig, saa at bl. a. Nødværge mod den udelukkes, idet Personen, hvis (mindre) Retsgode angribes for at afværge Nøden, er indskrænket til selv at kunne ove Nødret for sit Gode ved Angreb paa andres (endnu mindre) Goder. I den anden Gruppe Tilfælde, som altsaa gaar ud over Interessekollisions-Principets Grænser, kan der ikke blive Tale om Handlingens Retmæssighed, Nødværge er tilladt overfor den, og der kan kun blive Spørgsmaal om Bortfald eller Formindskelse af Strafansvaret. Forf. defi-

nerer derpaa Nodstilstanden som en umiddelbart truende Fare for en ikke ubetydelig Skade, der ikke kan afværges paa anden Maade end gennem Krænkelser af et Straffelovbud; det truede Retsgodes Art er ligegyldig, ligeledes, om Nodssituationen er uforskyldt eller ej. I en saadan Nodstilstand erklæres altsaa ifølge Interessekollisions-Princippet Nodshandlingen for tilladt, naar den hidførte Skade er uforholdsmæssig ringe i Sammenligning med det Retstab, der søges afværget, og tilladt, hvad enten det er egne eller andres Retsgoder, man vil frelse (Nødhjælp). Retmæssigheden anerkendes dog ikke i to Undergrupper af Tilfælde: Nødhjælp mod dens Vilje, som man vil hjælpe, og Nodshandling i det hele, naar den truede havde en særlig Retspligt til at finde sig i det truende Onde. Men disse to Undergrupper vil Forf. samle med alle de Tilfælde, hvor de for Nødretten ifølge det oftnævnte Princip gældende Grænser er overskredne, idet der i en uforskyldt Fare handles ud fra den ved Faren udløste Selvopholdelsesdrift, til et Fællesbegreb af Nødssekces, hvor Dommeren fakultativt skal kunne nedsætte Straffen eller endog lade den helt bortfalde.

I Julihæftet skriver Silbernagel (Basel) om international Organisation af Børnebeskyttelse og Ungdomsforsorg og oplyser, at der i 1911 er forelagt det schweiziske Forbundsraad en Henstilling om at undersøge Muligheden af at oprette et internationalt Centralbureau for disse Opgaver (og for Moderbeskyttelse). Blandt en saadan Institutions Opgaver nævnes: Tilvejebringelse af en Samling af de Æmnerne vedrørende Love og Forskrifter fra alle Stater, Udgivelse af en Aarbog, der gør Rede for alle stedfindende betydelige Reforme, Ydelse af Retshjælp og Vejledning, Forberedelse af internationale Konferencer osv.

Seidel (Berlin) gør Rede for »lex Wellstein«, Ændringsloven af 19. Juni 1912 til den tyske Rigsstraffelov, hvis Fornyelse ved en hel Lovbog efter Forf.s Mening i bedste Fald først kan ventes at træde i Kraft om c. 12 Aar. Ændringsloven indeholder bl. a. nye Bestemmelser om »undtagne« (privilegerede) Formuekrænkelser, idet der fastsættes Bødestraffe eller kortere Frihedsstraffe for at fravende eller underslaa Nærings- eller Nydelsesmidler eller andre Genstande til Forbrug i Husholdningen i ringe Mængde eller af ubetydelig Værdi til øjeblikkeligt Forbrug, for af Nød at fravende eller underslaa Genstande af ringe Værdi og for

af Nød ved Svig at skaffe sig eller en anden Genstande af ringe Værdi til Skade for en Tredjemand; for de to sidstnævnte Delikters Vedkommende paatales der kun efter Begæring, og denne kan tages tilbage, og for alle tres Vedkommende gælder, at Forholdet er straffrit, hvis det forøves overfor en Slægting i nedstigende Linje eller Ægtefællen.

O p p e r m a n n (Dresden) undersøger Berettigelsen af at holde sindssyge, der er uskadelige og ufarlige for Omgivelserne, paa Sindssygeanstalt uden Indvilgelse fra deres egen Side, fordi deres Tilstand fra det lægelige Synspunkt kræver en saadan Isolering. Synspunktet »uanmodel Forretningsforelse« rækker kun et Stykke Vej, da det glipper, naar den syge paa fornuftig Vis kan udtale og har udtalt Protest mod Anbringelsen. Her mener Forf. imidlertid, at Formaalstjenligheden dækker Handlingen, idet Anvendelsen af et rigtigt Middel til et rigtigt Formaal ikke kan være en Retskrænkelse. Naar altsaa Formaalet er Helbredelse og Anstaltsanbringelsen det rette Middel, er der i alle Fald ikke Mulighed for Ansvar for Frihedsberøvelse, saafremt man ved at slippe den syge ud med Sikkerhed kunde forudse en alvorlig Forværrelse af hans Sundhedstilstand.

S i e g m u n d - S c h u l t z e (Berlin) skildrer Chicagos Ungdomsstol: i en mæglig Bygning rummes i Stueetagen Retslokalerne, hvor Forhør og Paadømmelse foregaar, Advokatværelser osv.; Retsforhandlingen sker uden skræmmende Højtidelighed og Tvang, Barnet staar ved Siden af Dommerens Stol og fortæller ham sin Opfattelse af det skete, og hele Proceduren bærer Præg af at være indrettet for Barnet, ikke i m o d det; i de øvre Étager i samme Bygning er der Rum til foreløbig Anbringelse af de unge, hvis Tilstedeværelse skal sikres, samt det egentlige Ungdomshjem med Skole, Skolekokken m. m., alt ordnet efter Gruppe- eller Familiesystem.

Dr. T ö b b e n (Münster) undersøger i Hæftet for November i »ein Beitrag zur Psychologie der zu lebenslänglicher Zuchthausstrafe verurteilten oder begnadigten Verbrecher«, hvori 70 Mordere udgør det af Forf. selv iagttagne Materiale, hvad Slags Mennesker disse Forbrydere er, om de endnu er brugbare for Samfundet, hvilke Motiverne er, der har ført til Gærningen, hvorledes deres Opførsel og Forhold under Straffen har været, og under hvilke Forhold der hos dem indtraadte og naturlig maatte indtræde psykiske

Lidelser. I denne sidste Henseende peger Forf. paa, at medens for alle andre Strafudsønlere hver svunden Dag og Time bringer den paagældende nærmere mod Friheden, og medens glade Fremtidsdrømme hyppig kan lade ham glemme den triste Nutid, ligger for Livstidsfangen Fremtiden lige saa trøstesløs og øde som Nuet, idet for de flestes Vedkommende Udsigten til Benaadning ikke kommer i Betragtning (tysk Praksis synes meget stræng i saa Henseende). Derfor ses det ofte, at unge Personer med denne endeløse Straf foran sig efterhaanden drømmer sig fra Tilværelsens Trøstesløshed ind i en indbildt Verden, hvori de selv spiller en begunstiget Rolle, at de ogsaa bagfra reviderer deres hidtidige Liv og knytter dette sammen med en venlig, men syg Fantasis Billeder og saaledes efterhaanden naar til en indbildt, fuldstændig Omskabning af deres egen Person, idet de ender med at anse Virkeligheden for Drom og omvendt. Paa denne Maade finder Opstaaelsen af »Uskyldighedssofisteriet« sin psykologiske Forklaring, og saaledes opstaar en sygelig Renvaskningsproces, der kulminerer i den jævnlig hos Livstidsfanger foreliggende »Unschuldswahn«. Det fremhæves derhos, at Fremkomsten af Psykoser hos disse Fanger yderligere begunstiges ved, at Straffen ofte skærpes ved urigtig Behandling og ved Anvendelse af betænkelige Disciplinærstraffe, hvorunder særlig fremhæves mørk Arrest. Iøvrigt bliver Resultatet af Forf.s Undersøgelser det ikke uventede, at man ingenlunde i Livstidsfangerne som Helhed har at gøre med Forbryderbærmen eller med et overvejende haabløst Materiale, men at en Del af disse Mordere efter en udstaaet Soning godt paany kunde indordnes i Samfundet. Men ogsaa for dem, hvis Uforbederlighed og Farlighed kræver vedvarende Indespærring, gælder det — med et Citat af van Hamel —, at man ikke maa »faire mourir ceux, qu'on ne tue pas«.

Endnu skal nævnes, at Udsagns- og Vidnepsykologi berøres i to Afhandlinger i Oktober- og December-Hæfterne, hvilke Afhandlinger antagelig senere vil blive Genstand for nærmere Omtale i nærværende Tidsskrift, samt at *Mittlermaier* i førstnævnte Hæfte udtaler sig yderst rosende om den amerikanske Fængselspresse og særlig fremhæver Bladet »Our Paper« fra Concord-Junction Anstalten i Massachusetts, om hvilket han udtaler, at han ikke i Tyskland kender noget Blad, der i Godhed kan maale sig med dette.

Olaf Haack.